

Academiejaar 2007-2008

Programmagids

Bachelor in de logopedie en de audiologie

Bachelor 1

Opleidingsonderdeel	Groep	Stp	Semester	Deeltijds
Methodieken in de logopedie en audiologie	Kernvakken	6	1 + 2	deel 2
Spraak - Articulatie	Kernvakken	4	1 + 2	deel 2
Spraak - Stem	Kernvakken	3	1 + 2	deel 2
Spraak - Vloeiendheid	Kernvakken	3	1 + 2	deel 2
Taal - Mondelinge taal	Kernvakken	6	1 + 2	deel 2
Taal - Schriftelijke taal en rekenen	Kernvakken	3	1 + 2	deel 2
Gehoor	Kernvakken	4	1 + 2	deel 2
Communicatie	Kernvakken	4	1 + 2	deel 1
Taalwetenschappen	Hulpwetenschappen	4	1	deel 1
Algemene psychologie	Hulpwetenschappen	3	1	deel 1
Psychomotoriek	Hulpwetenschappen	3	1	deel 1
Algemene anatomie en fysiologie met specifieke aandacht voor	Hulpwetenschappen	5	1 + 2	deel 1
Neurologie	Hulpwetenschappen	3	2	deel 1
Fysica	Hulpwetenschappen	3	1 + 2	deel 1
Wetenschappelijk handelen	Hulpwetenschappen	6	2	deel 1

Studiecontract

De bachelorsopleiding logopedie en audiologie behoort tot het studiegebied 'Gezondheidszorg' en heeft als doel studenten op te leiden tot bachelor in de logopedie en de audiologie, afstudeerrichting logopedie of afstudeerrichting audiologie.

De globale beschrijving van deze beroepen en van de taken van een logopedist en een audioloog kunnen als volgt weergegeven worden:

" Logopedie is een toegepaste gedragswetenschap, die zich richt op het intermenselijk communicatiegedrag, gespecificeerd als volgt:

Het is de taak van de logopedist om de communicatie te bevorderen en, waar nodig, te optimaliseren. Dit komt neer op het scheppen van goede basisvoorwaarden voor communicatiegedrag, het begeleiden en bijsturen ervan en het verbeteren of herstellen van afwijkende of gestoorde communicatieprocessen. Dit laatste heeft te maken met de preventie, de diagnostiek en de therapie van problemen op het vlak van de stem, de spraak, het gehoor en de taal (m.i.v. de vaardigheden lezen, schrijven en rekenen, voor zover deze hierop steunen). Deze problemen kunnen voorkomen bij kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. Het logopedisch handelen impliceert eveneens de behandeling van orale disfuncties en het zoeken naar vervangende en ondersteunde communicatie wanneer de voor de hand liggende communicatiekanalen uitgevallen zijn of inefficiënt geworden zijn."

(VLOR, studie 14: beroepsprofiel van de logopedist, 1997)

"De audioloog is de paramedicus gespecialiseerd in de detectie van gehoorstoornissen en de klinische audiometrie, vestibulometrie, de aanpassing van hoorhulpmiddelen met bijhorende begeleiding, de preventie van gehoorstoornissen en van gehoorbeschadiging door lawaai.

Als klinisch audioloog doet hij aan detectie van gehoorstoornissen en voert op aanvraag van de Neus-, Keel- en Oorarts alle technische onderzoeken uit ter evaluatie van de auditieve, auditief-neurale en vestibulaire functies.

Als audicien (gehoorprothesist) verbetert hij het horen door middel van elektro-akoestische, vibrotactiele en elektrische hoorapparaten of andere bijkomende hulpmiddelen.

Op eigen verantwoordelijkheid voert hij de prothetische audiometrie uit, die leidt tot de eindselectie van het optimale hoortoestel en andere hulpmiddelen die de schoolse, de professionele en de sociale integratie van de persoon met auditieve stoornis bevorderen.

Hij implementeert middelen ter bescherming van het gehoor tegen schadelijke bronnen en begeleidt de persoon met het doel deze hulpmiddelen efficiënt te gebruiken.

De audicien ziet de aanpassing van de hoortoestellen als deel van de integrale hulpverlening aan personen met een auditieve handicap.

Hij begeleidt de persoon met slechthorendheid of doofheid tijdens het aanpassingsproces en verwijst eventueel naar andere disciplines in het kader van een multidisciplinaire benadering voor o.a. hoortraining, lipleestraining, communicatietraining en psychosociale problematiek).

Hij verricht alle metingen ter evaluatie van het functioneren van het hoortoestel en de meetapparatuur. Hij staat in voor de nazorg.

Als sonometrist verricht hij geluidsmetingen. Hij bepaalt of de wettelijke normen zijn overschreden en berekent het effect en de doeltreffendheid van de gehoorbeschermingsmiddelen. Hij verricht de metingen ter evaluatie en ijking van de onderzoeksapparatuur."

(VLOR, Studie 13: beroepsprofiel van de audioloog, 1997)

Tijdens de opleiding verwerft de student de nodige kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes om het beroep van logopedist of audioloog te kunnen uitvoeren.

De eerste twee studie jaren van de opleiding bachelor in de logopedie en audiologie zijn gemeenschappelijk. De student maakt kennis met het leergebied logopedie en de audiologie: zowat de helft van het programma handelt over logopedische wetenschappen en vaardigheden. De andere helft handelt over ondersteunende wetenschappen.

In het eerste jaar bachelor wordt het normale communicatiegedrag bestudeerd. De student leert wat normale spraak is, hoe de taal normaal ontwikkelt bij een kind, wat een goede stemgeving is, hoe een kind leert lezen en schrijven, wat de functie van het gehoor is, enz. Om dit op een degelijke en wetenschappelijk verantwoorde manier te kunnen realiseren zijn elementen uit ondersteunende wetenschappen nodig. Daarom staan basisbeginselen van de fysica met betrekking tot het medisch, psychologisch en taalkundig gebied op het programma. Daarna, eveneens in het eerste jaar, wordt het afwijkend communicatiegedrag in kaart gebracht. De fenomenologie wordt uitgebreid bestudeerd. De ondersteunende wetenschappen leveren de student hiervoor waardevolle descriptoren, parameters, modellen, en dergelijke.

De thema's in het tweede jaar bachelor zijn onderzoek en diagnostiek van afwijkend communicatiegedrag en de daarbij horende therapeutische interventies. Theorie en praktijk vullen elkaar voortdurend aan. In het tweede jaar loopt de student ook stage.

Bij de start van het derde jaar bachelor kiest de student voor één van de volgende afstudeerrichtingen: logopedie of audiologie. Na het behalen van het eerste diploma (bv. afstudeerrichting logopedie) kan de student in een bijkomend jaar het tweede diploma (i.c. afstudeerrichting audiologie) verwerven.

In de afstudeerrichting logopedie is er een verdere verdieping in de verschillende stoornisgebieden en komen specifieke populaties aan bod. Stages en scriptie vormen een belangrijk onderdeel van het derde jaar.

In de afstudeerrichting audiologie wordt de klinische audiologie, het aanpassen van hoortoestellen en de revalidatie bestudeerd. Dit gebeurt aan de hand van diverse casussen: otosclerose, mechanische en chemische beschadiging van het

gehoor, presbycusis, ziekte van Menière, congenitaal doven, cochleaire implant, acusticus neurinoom, chronische otorrhee, gehoorstoornissen bij meervoudig gehandicapten. Stages en colleges wisselen elkaar af. Elke student maakt een scriptie over een zelfgekozen onderwerp.

Een professionele bacheloropleiding geeft tevens een algemene vorming op meerdere vlakken:

Denk- en redeneervaardigheid

De student is in staat om zelfstandig, en in overeenstemming met beroepsspecifieke inzichten, een kwaliteitsvolle redenering op te bouwen.

Informatie verwerven en verwerken

De opleiding stelt nieuwe beroepsspecifieke informatie ter beschikking, die de student zelfstandig kan verwerven en verwerken.

Kritisch reflecteren

De student kan kritisch reflecteren op het eigen beroepsspecifieke functioneren.

Methodisch handelen

De opleiding biedt in de verschillende opleidingsonderdelen regelmatig nieuwe problemen aan. De student kan methodisch handelen om deze problemen aan te pakken.

Leidinggevende taken uitvoeren

De student kan zelfstandig werkplannen opmaken, initiatief nemen bij groepswerken, en taken bespreken met collegas.

Communiceren van informatie, problemen en oplossingen

De student kan zowel schriftelijk als mondeling beroepsgerichte informatie verstrekken, problemen formuleren en mogelijke oplossingen voorstellen.

Teamgericht werken

De student is in staat in een multidisciplinair team een eigen constructieve inbreng te doen, waarbij hij respect heeft voor de inbreng van de anderen.

Oplossingsgericht werken

De student kan gebruik maken van beroepsspecifieke inzichten bij het oplossen van professionele problemen.

Methodieken in de logopedie en audiologie

Code: LA1oMeth
Groep: Kernvakken
Studiepunten: 6
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1 + 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Berckmoes Celine, Cornette Catherine, De Bal Chris, Meersman Mark
Coördinator: Cornette Catherine

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Methodieken in de logopedie en audiologie

Inhoud

Partim Theorie : Hoewel het medisch model van oudsher geldt als hét model voor het ontstaan van de logopedische problemen, leert de student inzien dat dit model minder goed aansluit bij de realiteit van het logopedisch handelen: het vaststellen, verklaren en wijzigen (i.e. aan- en afleren, stimuleren, optimaliseren, ...) van communicatief gedrag. Het leermodel wordt daarom als alternatief aangereikt. In dit model wordt de rol van leerprocessen in de ontwikkeling van problematisch communicatiegedrag sterk benadrukt. Daarop aansluitend bepleit dit model een gedragstherapeutische aanpak, uitgaande van leertheoretische principes en gebruikmakend van een op de (experimenteel) wetenschappelijke methodiek gebaseerde structuur. De student leert het begrippenkader van de gedragstherapeut te hanteren en leert de verschillende stappen van deze aanpak te kennen en te begrijpen.

Partim Documentatie : De student leert verschillende hulpmiddelen (bibliotheek, professionele databanken, Toledo) te gebruiken die hem in staat stellen zijn kennis te verruimen. Met behulp van deze instrumenten leert hij tevens de essentie van de logopedie te kennen, zijnde : het beroepsprofiel en de tewerkstellingssectoren, de classificatie van logopedische stoornissen, de logopedische terminologie en de invloed van communicatieproblemen.

Partim Observatie en interview : Dit thema wil de studenten het belang doen inzien van de kennis en vaardigheden met betrekking tot 'Observatie / interview' in de logopedische praktijk. Hij maakt kennis met verschillende hulpmiddelen voor observatie, screening, interview en leert ze hanteren bij een normale ontwikkeling en bij ontwikkelingsstoornissen. De aldus verworven vaardigheden leiden tot het objectief kunnen rapporteren (algemeen en specifiek).

Partim Gedragsanalyse : Vertrekkend vanuit de methodiek van het logopedisch handelen en het hierin geschetste gedragstherapeutisch proces, wordt nader ingegaan op een belangrijk onderdeel van de diagnostische of taxatiefase, nl. het ontleden van het probleemgedrag (i.c. problematisch communicatiegedrag), meerbepaald de functie- en betekenisanalyses van diverse probleemelementen. Er wordt nauw aangesloten bij de theoretische rationale voor deze analysemethoden en de student krijgt tal van concrete voorbeelden en oefeningen, toegepast op normale communicatiegedragingen en op probleemgedragingen uit de logopedische praktijk.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
6. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
7. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
8. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus

complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan werkers en studenten in de gezondheidszorg, welzijnzorg en onderwijs over logopedie in het algemeen en over ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied, met als doel preventie en vroegtijdige onderkenning. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
2. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan personen doorverwijzen naar een arts of andere hulpverlener. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan preventieve maatregelen evalueren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
6. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan het onderzoeksinstrumentarium i.v.m. de stem, de spraak, de taal, het gehoor en de orale functies hanteren, teneinde gegevens te verzamelen die relevant zijn voor de voorwaarden, het gedrag en de stoornissen omtrent communicatie en oraal functioneren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
7. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens ordenen en interpreteren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
8. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke logopedische methoden en hulpmiddelen toegepast kunnen worden. (Niveau: weten)
9. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: weten)
10. Behandeling - Evaluatie - De student kan het effect van de behandeling evalueren. (Niveau: weten)

Toelichting

De student verwerft deze competenties voor zover zij betrekking hebben op het methodisch handelen van de logopedist/audioloog.

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke voorkennis vereist

Leermiddelen

Type

- handboek
- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Verplichte leermiddelen

- Berckmoes, C. Cornette, C. De Bal, C. De Bondt, F. & Meersman, M. *Methodieken: documentatie*. Onuitgegeven cursus, Lessius Hogeschool
- Cornette C. & Meersman M. (s.d.). *Nota's bij het practicum gedragsanalyse*. Onuitgegeven cursus
- Cornette C. & Meersman M. (s.d.). *Methodieken in de Logopedie en Audiologie: annotaties bij het handboek 'Inleiding tot de Gedragstherapie' (Orlemans, e.a. 1995)*
- Berckmoes, C., De Bal, C. & De Bondt, F. *Methodisch handelen in de logopedie en audiologie: observatie / interview*. Onuitgegeven cursus, Lessius Hogeschool
- Stes, R. (1993). *Inleiding in de logopedie en audiologie*. Leuven: Acco

Aanbevolen leermiddelen

- Grandlund, M. & Olssen, C. (1997) *Eerst observeren, dan communiceren. Over de beoordeling van het communicatieniveau van mensen met een verstandelijke handicap*. Elsevier / De Tijdstroom
- Halberstadt-Freud, H.C. (1989). *Psychodiagnostiek met kinderen en adolescenten*. Lisse: Swets & Zeitlinger
- Janssens, J.M.A.M. (1995). *Ogen doen onderzoek. Een inleiding in de methoden van sociaal-wetenschappelijk onderzoek*. Lisse: Swets & Zeitlinger
- Kievit, Th., de Wit, J. & Tak, J.A. (1992). *Handboek psychodiagnostiek voor de hulpverlening aan kinderen*. Amsterdam: College Uitgevers
- Korrelboom, K. & Ten Broeke, E. (2004) *Geïntegreerde cognitieve gedragstherapie : Handboek voor theorie en praktijk*. Bussum: Couthino

- Korrelboom, C.W., & Kernkamp, J.H.B. (1993), *Gedragstherapie*. Coutinho: Muiderberg
- Leliefeld-Theunissen, H.M.R. (1987) *Observeren door opvoeders. Een instrument om probleemgedrag van kinderen te analyseren*. Leuven: Acco
- Luteljn, F., Deelman, B.G. & Emmelkamp, P.M.G. (1990). *Diagnostiek in de klinische psychologie*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum
- Morris, D.W.H., (1988). *A dictionary of speech therapy*. London: Taylor and Francis
- Nicholosi, L., E. Harryman & J. Kresheck (1989). *Terminology of communication disorders: speech, language, hearing*. Baltimore: Williams and Wilkins
- Hermans, D., Eelen, P. & Oriemans, H. (2007). *Inleiding tot de gedragstherapie*. 6de druk, Houten : Bohn Stafleu Van Loghum
- Timmers-Huigens, D. (1996). *Observeren en rapporteren in de Sociaal Pedagogische hulpverlening*. Van Tricht Uitgeverij
- Van Maele, G. (1982) *Woordenboek voor spraakpathologie: spraak, stem, taal, gehoor: normale en afwijkende functies en aanverwante gebieden*. Alphen aan den Rijn: Stafleu
- Verschillende artikels uit internationale vaktijdschriften, jaarlijks aangepast. Geneeskundige en psychologische woordenboeken

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum

Omschrijving

In de hoorcolleges wordt toegelicht hoe de student op adequate wijze informatie kan verzamelen omtrent een logopedisch probleem. Hierbij wordt gebruik gemaakt van diverse informatiekanalen (zijnde de bibliotheek, het internet en elektronische databanken). Tevens wordt in de hoorcolleges het gedragstherapeutisch model middels voorbeelden toegepast op logopedische stoornissen. Naarmate er meer begrippen bekend zijn wordt de student ugenodigd om zelfstandig teksten door te nemen en voorbeelden te genereren.

In de oefenpractica krijgt de student de gelegenheid om op zelfstandige wijze logopedische informatie te verzamelen met behulp van verschillende media. Daarnaast leert de student de in de hoorcolleges aangeboden inhoud te concretiseren en in te oefenen om aldus zijn vaardigheden in het analyseren en oplossen van problemen aan te scherpen.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen over de onderdelen **Theorie** en **Documentatie**. Elk onderdeel omvat 25% van het eindcijfer.

2e examenperiode (juni)

Schriftelijk examen van de onderdelen **Observatie en interview** en **Gedraganalyse**. Het onderdeel Observatie en interview omvat 33% van het eindcijfer, waarvan 10% wordt toegekend tijdens de permanente evaluatie. Het onderdeel Gedraganalyse omvat 17% van het eindcijfer.

3e examenperiode (september)

Schriftelijk examen van alle onderdelen. De verhouding van de cijfers voor de diverse onderdelen (m.u.v. permanente evaluatie) blijft ongewijzigd.

Examencontract

Schriftelijk examen over alle cursusonderdelen. De studenten dienen bij de aanvang van de collegereeks contact op te nemen met de docenten.

Begeleiding

De studenten kunnen tijdens, voor en na de colleges, alsook volgens afspraak op individuele basis, vragen stellen. Tijdens het oefenpracticum wordt er feedback gegeven op opdrachten door middel van een onderwijsleergesprek en peer-review.

Spraak - Articulatie

Code: LA1oSprArt
 Groep: Kernvakken
 Studiepunten: 4
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 1 + 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Coppens Hilde, Elen Rik, Manders Eric
 Coördinator: Manders Eric

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Spraak - Articulatie

Inhoud

Volgende onderwerpen komen aan bod:

- Wat is articulatie? (samenspel van psycholinguïstische, biologische en psycho-akoestische factoren)
- Hoe ontwikkelt de articulatie zich? (fasen in de ontwikkeling, theorieën over articulatieontwikkeling)
- Documentatie van de articulatieverwerving a.d.h.v. articulatiescreening en -onderzoek (o.a. ASIA-V)
- Introductie afwijkend articuleren (fenomenen, oorzaken, beginnende diagnostiek)
- Introductie orale myofunctionele stoornissen (fenomenen, oorzaken, beginnende diagnostiek)
- Introductie neurogene articulatiestoornissen (fenomenen, oorzaken, beginnende diagnostiek)

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan werkers en studenten in de gezondheidszorg, welzijnszorg en onderwijs over logopedie in het algemeen en over ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied, met als doel preventie en vroegtijdige onderkenning. (Niveau: inzien)
2. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan hulpvragers en hun omgeving over vraagstellingen ten aanzien van ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied en mogelijkheden tot behandeling. (Niveau: weten)
3. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan mogelijke stoornissen op het vlak van stem, spraak, taal en gehoor vroegtijdig opsporen. (Niveau: toepassen)
4. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: toepassen)
6. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: weten)
7. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan personen doorverwijzen naar een arts of andere hulpverlener. (Niveau: weten)
8. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: weten)

Toelichting

Het gaat hierbij om een eerste aanzet tot de verwerving van hogervermelde competenties, die bovendien enkel betrekking hebben op het aspect 'spraak'.

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke voorkennis vereist.

Leermiddelen

Type

- handboek
- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Verplichte leermiddelen

Stes R. (2000). *Articulatiestoornissen. Fenomenen, oorzaken en behandeling*. Acco, Leuven/Amersfoort.
Coppens H., Elen R. *Cursus articulatie: toepassingen*. Lessius Hogeschool, onuitgegeven cursus.
PP-presentaties bij de lessen.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen over de stof van het eerste semester

2e examenperiode (juni)

Schriftelijk examen over de stof van het tweede semester + permanente evaluatie op basis van taken/opdrachten (3 punten van de 20)

3e examenperiode (september)

Schriftelijk examen over de stof van het ganse jaar

Examencontract

De wijze van examineren is dezelfde als die voor studenten met een diplomacontract. Eventuele opdrachten worden door de vakcoördinator meegedeeld aan de student(e).

Begeleiding

De studenten kunnen voor, tijdens en na de colleges/oefenzittingen vragen stellen aan elk van de docenten. Zij worden tevens aangemoedigd om gebruik te maken van de beschikbare infrastructuur van de Lessius Hogeschool (studeercentrum met video's, handboeken, tijdschriften, ...). Tijdens de taken en praktische oefeningen is er ruimte voor begeleiding, feedback, bijsturing, ... De uitgevoerde opdrachten worden besproken door de docenten.

Spraak - Stem

Code: LA1oSprStem
 Groep: Kernvakken
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 1 + 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Ceuppens Piet, Smits Ilse
 Coördinator: Ceuppens Piet

Specialisatiegraad

Inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Spraak - Stem

Inhoud

- Wat is stem? Onderdelen van stemgedrag
- Normaal stemgedrag: fysiologische correlaten, meetbaarheid, ontwikkeling van stemgedrag
- Meten van normaal stemgedrag: aërodynamische, akoestische en perceptuele parameters
- Afwijkend stemgedrag: gedragsaspecten, cognitieve component, emotionele component, sociale en vocale competentie
- Indeling van de stemstoornissen: basis van de indeling
- Introductie stemstoornissen (fenomenen, oorzaken, beginnende diagnostiek)
- Terminologie i.v.m. stem en stemstoornissen

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Leiding geven - Courante leidinggevende taken kunnen uitvoeren.
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan werkers en studenten in de gezondheidszorg, welzijnszorg en onderwijs over logopedie in het algemeen en over ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied, met als doel preventie en vroegtijdige onderkenning. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
2. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven over het gebruik en de functie van stem, spraak, taal en gehoor bij spreekberoepen. (Niveau: weten)
3. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan hulpvragers en hun omgeving over vraagstellingen ten aanzien van ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied en mogelijkheden tot behandeling. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan mogelijke stoornissen op het vlak van stem, spraak, taal en gehoor vroegtijdig opsporen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
5. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
6. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: weten)
7. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan preventieve maatregelen evalueren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
8. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante gegevens van andere hulpverleners omtrent de hulpvragers verzamelen. (Niveau: weten)
9. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: weten)

Toelichting

Beperking: er wordt enkel een eerste aanzet gegeven tot het ontwikkelen van de hoger vermelde competenties voor zover zij betrekking hebben op die aspecten die te maken hebben met normaal en afwijkend stemgedrag.

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke voorkennis vereist

Leermiddelen

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Verplichte leermiddelen

- Stes, R. (2001). *Stemstoornissen. Stemmisbruik en verkeerd stemgebruik*. Leuven, Acco
- Aanvullend cursusmateriaal wordt aangeboden via de digitale leeromgeving

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- groepswork

Omschrijving

- De studenten worden voortdurend gestimuleerd tot redeneren, kritisch reflecteren en creatief oplossingen en oefeningen te bedenken.
- Gedurende de hele cursus wordt intensief gebruik gemaakt van de faciliteiten van het studeercentrum en van de digitale leeromgeving. Hier vindt de student voorbeelden, transparanten, audiovisueel materiaal, oefeningen, discussieborden,

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen en permanente evaluatie aan de hand van taken en opdrachten. De taken en opdrachten maken een essentieel deel uit van de evaluatie en vormen een voorwaarde tot deelname aan het examen (art 12 en 14 examenreglement).

2e examenperiode (juni)

Schriftelijk examen en permanente evaluatie aan de hand van taken en opdrachten. De taken en opdrachten maken een essentieel deel uit van de evaluatie en vormen een voorwaarde tot deelname aan het examen (art 12 en 14 examenreglement).

Voor de berekening van de totaalscore worden de cijfers uit de eerste en tweede examenperiode elk voor 50% in rekening gebracht.

3e examenperiode (september)

Schriftelijk examen

Examencontract

Schriftelijk examen. Deze studenten dienen vooraf contact op te nemen met de docenten.

Begeleiding

- De studenten kunnen vragen stellen voor, tijdens en na de colleges
- Permanent overleg met medestudenten en docenten is mogelijk via de digitale leeromgeving

Spraak - Vloeiendheid

Code: LA1oSprVloeiDhd
 Groep: Kernvakken
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 1 + 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Eggers Kurt, Meersman Mark
 Coördinator: Eggers Kurt

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Spraak - Vloeiendheid

Inhoud

- Introductie overte fenomenen van (on)vloeiendheid
- onderscheid normale/afwijkende onvloeiendheid
- coverte fenomenen van (afwijkende) onvloeiendheid
- reactiewijzen en attitudes t.a.v. afwijkende vloeiendheid
- theorieën en verklaringsmodellen van vloeiendheidsstoornissen
- smal- en breedspectrumbenaderingen van vloeiendheidsstoornissen
- stotteren en co-morbiditeit
- taxatie van vloeiendheidsstoornissen (aanmelding, interview & diagnostiek deel I)

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
5. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan hulpvragers en hun omgeving over vraagstellingen ten aanzien van ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied en mogelijkheden tot behandeling. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
2. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: weten)
3. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens ten behoeve van de in te stellen behandeling verzamelen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
4. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante gegevens van andere hulpverleners omtrent de hulpvragers verzamelen. (Niveau: weten)
5. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens ordenen en interpreteren. (Niveau: weten)
6. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: weten)

Toelichting

De vermelde competenties hebben betrekking op 'vloeiendheid'.

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke voorkennis vereist.

Leermiddelen

Type

- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: Artikels, teksten, e.d.m.

Verplichte leermiddelen

- Eggers, K. & Meersman, M. *Handouts & reader bij de cursus vloeiendheidstoornissen; Deel 1*. 1ste jaar Bachelor in de logopedie en audiologie. Lessius Hogeschool, onuitgegeven cursus.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- groepswerk

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- presentatie

1e examenperiode (januari)

- Schriftelijk examen over de stof van het eerste semester (*20 punten*)

2e examenperiode (juni)

- Schriftelijk examen over de stof van het tweede semester (*16 punten*)
- Daarnaast zijn er tevens 2 opdrachten waarvan de behaalde punten meetellen mee voor het examen (*4 punten*): opdracht 1) analyse van 2 spreekstalen (kleuter en volwassene), opdracht 2) groepspresentatie m.b.t. verklaringsmodellen.
- Op het rapport van juni tellen de behaalde punten van de eerste examenperiode (januari) en de tweede examenperiode (juni) elk voor de helft.

3e examenperiode (september)

- Schriftelijk examen over de stof van het hele jaar

Examencontract

De wijze van examineren is dezelfde als voor studenten met een diplomacontract. De betrokken student is *zelf* verantwoordelijk voor contactname met de vakcoördinator en deze deelt de opdrachten mee aan de student.

Begeleiding

De studenten worden aangemoedigd tot het stellen van vragen voor, tijdens en na de lessen. Bovendien is er ruime gelegenheid tot interactie tijdens de oefenpractica. Ook worden de studenten aangemoedigd om maximaal gebruik te maken van de infrastructuur van het leercentrum (boeken, tijdschriften,...).

Taal - Mondelinge taal

Code: LA1oTaMondTa

Groep: Kernvakken

Studiepunten: 6

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 2

Semester: 1 + 2

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: De Bal Chris, Janssen Vicky, Lambers Kris, Manders Eric

Coördinator: Lambers Kris

Specialisatiegraad

Inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Taal - Mondelinge taal

Inhoud

Deel 1. Normale taal

De normale taal van het kind.

- Inleiding: kadering van de normale taalontwikkeling
- Omgevingstaal: taalaanbod, interactionele aspecten, interactiestijlen, ...
- Kindgebonden factoren die van invloed zijn op het taalverwervingsproces.
- Prelinguale periode: 0 - 1 jaar: ontwikkeling van intentionele communicatie, stadia in de ontwikkeling van klanken, brabbelen, ...
- Vroeglinguale periode: 1 - 2;6 jaar: fonologische ontwikkeling, eerste woorden, opbouw van de woordenschat, twee- en meerwoordzinnen, ...
- Differentiatiefase: 2;6 - 5 jaar: fonologische ontwikkeling, semantische evolutie, woordgebruik en woordklassen, morfologische ontwikkeling, zinsbouw, ...
- Voltooiingsfase: 5 jaar en ouder.

De normale taal bij ouderen.

Deel 2. Fenomenologie van de afwijkende taal.

Taalontwikkelingsstoornissen.

- Definities.
- Indeling van taalstoornissen.
- Oorzaken van taalstoornissen.
- Screening / detectie / signalering

Verworven taalstoornissen.

- Definities.
- Symptomen.
- Subtypes.
- Beginnende diagnostiek.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan werkers en studenten in de gezondheidszorg, welzijnszorg en onderwijs over logopedie in het algemeen en over ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied, met als doel preventie en vroegtijdige onderkenning. (Niveau: inzien)
2. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven over het gebruik en de functie van stem, spraak, taal en gehoor bij spreekberoepen. (Niveau: toepassen)

3. Advies en Informatieverstrekking - Screening - De student kan mogelijke stoornissen op het vlak van stem, spraak, taal en gehoor vroegtijdig opsporen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Advies en Informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Advies en Informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: toepassen)
6. Advies en Informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
7. Advies en Informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan personen doorverwijzen naar een arts of andere hulpverlener. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
8. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens ten behoeve van de in te stellen behandeling verzamelen. (Niveau: toepassen)
9. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen of de relevante voorwaarden aanwezig zijn tot het gebruik van orale functies en/of mogelijkheden tot communicatie. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
10. Samenwerking - Samenwerking - De student kan constructief deelnemen aan teambesprekingen. (Niveau: toepassen)

Toelichting

De vermelde beroepsspecifieke competenties hebben betrekking op '**mondelijke taal**'. Het opleidingsonderdeel heeft vnl als doel de student kennis en inzicht te laten verwerven in de normale taal en de fenomenologie van de afwijkende taal. Dit is de basis om te kunnen overgaan naar een verantwoorde diagnostiek en behandeling. Hierop wordt de student hoofdzakelijk geëvalueerd. De aangeduide competenties zijn een eerste stap op vlak van advies/informatieverstrekking en beginnende diagnostiek.

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke voorkennis vereist.

Leermiddelen

Type

- handboek
- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving

Verplichte leermiddelen

- De Bal, C., Janssen, V., Lambers, K., Manders, E., *Mondelijke taal - Deel 1: Normale taal - semester 1*, 1Ba LA. Lessius Hogeschool, onuitgegeven cursus.
- De Bal, C., Janssen, V., Lambers, K., Manders, E., *Mondelijke taal - Deel 2: Fenomenologie van de afwijkende taal - semester 2*, 1Ba LA. Lessius Hogeschool, onuitgegeven cursus.
- Schaerlaekens, A.M., en Gillis, S. (1997). *De taalvererving van het kind*. Groningen: Wolters-Noordhoff.
- Digitale leeromgeving (Toledo): presentaties, links, oefeningen, informatie.

Aanbevolen leermiddelen

- Goorhuis, S.M. en Schaerlaekens, A.M. (2000). *Handboek taalontwikkeling, taalpathologie en taaltherapie bij Nederlandssprekende kinderen*. Utrecht: De Tijdstroom.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- begeleide zelfstudie

Omschrijving

Hoorcolleges en oefenpractica. In het kader van verwerving van kennis, inzicht en vaardigheden m.b.t. taal voeren de studenten een aantal opdrachten uit. Om de studenten te helpen bij het verwerken van de leerstof, staan er toetsen op Toledo.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

- Andere: toetsen via Toledo

1e examenperiode (januari)

Deel 1. Normale taal: schriftelijk examen.
Dit examen en de toetsen via Toledo staan op ½ van de punten.

2e examenperiode (juni)

Deel 2. Fenomenologie van afwijkende taal: schriftelijk examen.
Dit examen en de toetsen via Toledo staan op 1/2 van de punten.

3e examenperiode (september)

Deel 1. Normale taal
Deel 2. Fenomenologie van afwijkende taal
Schriftelijk examen, elk deel staat op 1/2 van de punten.

Examencontract

Deel 1. Normale taal
Deel 2: Fenomenologie van afwijkende taal
Schriftelijk examen, elk deel staat op 1/2 van de punten.
Er zijn geen toetsen via Toledo.

Begeleiding

Tijdens en na de les kunnen de studenten vragen stellen. De studenten worden gestimuleerd om gebruik te maken van de infrastructuur van het studeercentrum: handboeken, tijdschriften, videoreportages, enz.

Taal - Schriftelijke taal en rekenen

Code: LA1oTaSTaRek

Groep: Kernvakken

Studiepunten: 3

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 2

Semester: 1 + 2

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Janssens Vera, Lowette An, Tuteleers Hilde

Coördinator: Lowette An

Specialisatiegraad

Inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Taal - Schriftelijke taal en rekenen

Inhoud**Semester 1**

Deel 1 (theorie): Aanvankelijk en technisch lezen

Plaatsbepaling

Het leesproces

Voorbereidend lezen: leren lezen bij kleuters

Begrijpend lezen

Methoden en leergangen bij het leren lezen

Deel 2 (theorie): Spelling

Ons spellingssysteem

Het spellingproces

Voorbereidend spellen: leren spellen bij kleuters

Methoden en leergangen bij het spellingonderricht

Deel 3 (theorie): Rekenen

Het rekenproces

Voorbereidend rekenen: leren rekenen bij kleuters

Leerstofordening en doelstellingen

Instructieprincipes bij het rekenonderricht

Deel 4 (praktijk): oefeningen m.b.t.:

Eindtermen

Leerdoelen

Leerplannen 'lezen', 'schrijven', 'rekenen'

Deel 5 (praktijk): oefeningen m.b.t.:

Normale leesontwikkeling

Normale spellingsontwikkeling

Leesmethodes

Spellingsmethodes

Semester 2

Deel 1 (theorie): Leerproblemen

Begripsomschrijving: leerproblemen, leerstoornissen, leerproblemen

Classificatie van leerstoornissen

Etiologie

Deel 2 (praktijk): oefeningen m.b.t.:

Anamnese

Screening

Deel 3 (praktijk): oefeningen m.b.t.:

Beginnende diagnostiek

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan

specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.

5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan werkers en studenten in de gezondheidszorg, welzijnszorg en onderwijs over logopedie in het algemeen en over ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied, met als doel preventie en vroegtijdige onderkenning. (Niveau: inzien)
2. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven over het gebruik en de functie van stem, spraak, taal en gehoor bij spreekberoepen. (Niveau: toepassen)
3. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan mogelijke stoornissen op het vlak van stem, spraak, taal en gehoor vroegtijdig opsporen. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders, leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: weten)
6. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: toepassen)
7. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan personen doorverwijzen naar een arts of andere hulpverlener. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
8. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: inzien)
9. Samenwerking - Samenwerking - De student kan constructief deelnemen aan teambesprekingen. (Niveau: inzien)

Toelichting

In het eerste jaar wordt een eerste aanzet gegeven tot deze competenties.

De bovenvermelde competenties hebben betrekking op 'Schriftelijke taal en rekenen'. Het opleidingsonderdeel heeft voornamelijk als doel de student kennis en inzicht te laten verwerven in het lees-, schrijf- en rekenproces bij kinderen in het basisonderwijs. Aansluitend hierop wordt ter inleiding aandacht besteed aan mogelijke problemen tijdens dit leerproces: leerproblemen. Deze kennis en inzicht vormen de basis om over te gaan naar een verantwoorde diagnostiek en behandeling. Op deze basiskennis wordt de student hoofdzakelijk geëvalueerd. De aangeduide competenties zijn een eerste stap op vlak van advies, informatieverstrekking en beginnende diagnostiek.

Samenwerking-teambespreking: dit omhelst het samenwerken tijdens het maken van oefeningen. Samenwerking met medestudenten vormt de basis tot het kunnen samenwerken in teamverband.

Vereiste voorkennis

Competenties

geen voorkennis vereist

Leermiddelen

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Verplichte leermiddelen

- Hulzenga, H., *Taal en didactiek, Aanvankelijk en technisch lezen*. Wolters-Noordhoff, 2000, 190pp., ISBN 90-01-40724-2
- Hulzenga, H., *Taal en didactiek, Spelling*. Wolters-Noordhoff, 2003, 185pp., ISBN 90-01-40718-8
- Lowette A., Tuteleers H., (2007), *Schriftelijke taal en rekenen: praktijk*. Antwerpen, Lessius Hogeschool - Departement Logopedie en Audilogie. - onuitgegeven cursus.
- Digitale leeromgeving (Toledo): presentaties, links, oefeningen, informatie
- audiovisueel materiaal: reportages over het aanvankelijk lezen en over het aanvankelijk rekenen.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- begeleide zelfstudie

Omschrijving

Hoorcolleges en oefenpractica: in het kader van verwerving van kennis, inzicht en vaardigheden m.b.t. leren lezen, spellen en rekenen en omschrijving van leerproblemen, voeren de studenten een aantal opdrachten uit. Om de studenten te helpen bij het verwerven van de leerstof, worden oefeningen ter beschikking gesteld op Toledo.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Verdeling van de punten: theorie 2/3 - praktijk 1/3

2e examenperiode (juni)

Verdeling van de punten: theorie 2/3 - praktijk 1/3

3e examenperiode (september)

Verdeling van de punten: theorie 2/3 - praktijk 1/3

Examencontract

De wijze van examineren is dezelfde als voor studenten met een diplomacontract.

Begeleiding

Tijdens en na de les kunnen de studenten vragen stellen. De studenten worden gestimuleerd om gebruik te maken van de infrastructuur van het studeercentrum: handboeken, tijdschriften, videoreportages, enz.

Gehoer

Code: LA1oGehoer
 Groep: Kernvakken
 Studiepunten: 4
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 1 + 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Ceuppens Piet, De Sloovere Marleen, Vermeiren Annelies, Zarowski Andrzej
 Coördinator: Ceuppens Piet

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Gehoor

Inhoud

Volgende topics komen aan bod:

- Wat is horen?
- Reflexmatig versus begrijpend horen: horen als geleerd gedrag
- De normale auditieve ontwikkeling
- Functies van het horen
- ALGO als normale screenings- en detectieprocedure
- Meten van normaal gehoor: de audiologische testbatterij
 - Toon- en spraakaudiometrie
 - zuiver tonaal liminaire audiometrie langs luchtgeleiding
 - zuiver tonale audiometrie langs beengeleiding
 - spraakaudiometrie
 - Impedantimetrie
 - tympanometrie
 - stapediusreflexmeting
 - Objectieve audiometrie
 - BERA, EcoG, OAE
- Interactiepatronen tussen ouders en horende kinderen
- Types van gehoorverliezen
- Oorzaken van hoorverliezen
- Impact van een hoorverlies bij kinderen, volwassenen en bejaarden
- Interactiepatronen tussen ouders en slechthorende kinderen

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
4. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
5. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan werkers en studenten in de gezondheidszorg, welzijnszorg en onderwijs over logopedie in het algemeen en over ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied, met als doel preventie en vroegtijdige onderkenning. (Niveau: Inzien)
2. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan hulpvragers en hun omgeving over vraagstellingen ten aanzien van ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied en mogelijkheden tot behandeling. (Niveau: weten)
3. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan mogelijke stoornissen op het vlak van stem, spraak, taal en gehoor vroegtijdig opsporen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
4. Advies en informatieverstrekking - Screening - De student kan personen screenen die op verzoek van ouders,

- leerkrachten, artsen of andere beroepsbeoefenaars worden aangemeld. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
5. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan de verwijzer en/of de gescreende personen en hun omgeving informeren omtrent het resultaat van de screening. (Niveau: weten)
6. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: weten)
7. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan personen doorverwijzen naar een arts of andere hulpverlener. (Niveau: weten)
8. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens ten behoeve van de in te stellen behandeling verzamelen. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
9. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante gegevens van andere hulpverleners omtrent de hulpvrager verzamelen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
10. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan het onderzoeksinstrumentarium i.v.m. de stem, de spraak, de taal, het gehoor en de orale functies hanteren, teneinde gegevens te verzamelen die relevant zijn voor de voorwaarden, het gedrag en de stoornissen omtrent communicatie en oraal functioneren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
11. Samenwerking - Samenwerking - De student kent de grenzen van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de logopedist. (Niveau: weten)

Toelichting

Beperking: er wordt een enkel een eerste aanzet gegeven tot het ontwikkelen van de hoger genoemde competenties en bovendien beperkt tot normaal horen en de fenomenologie van hoorstoornissen.

Vereiste voorkennis

Competenties

- basiskennis fysica i.v.m. akoestiek
- basiskennis anatomie en fysiologie van de gehoororganen

Leermiddelen

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: collegenota's worden ter beschikking gesteld

Verplichte leermiddelen

- Batliner, G. (2003). *Spelend leren horen. Tips voor het helpen van kinderen met gehoorstoornissen*. Lannoo, Tielt.

Aanbevolen leermiddelen

- Verstraete, E. (s.d.). *De stilte verbroken. Diagnostiek en revalidatie van personen met een auditieve handicap (deel 1 en 2)*. SIG, Destelbergen
- Forton, G. (2005). *Praktische audiologie en audiometrie*. (3de editie) Garant, Leuven-Apeldoorn.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum

Omschrijving

- Hoorcolleges, kerncolleges, geleide dialogen en demonstraties wisselen elkaar af. Specifieke vaardigheden worden in kleine groepen ingeoeft.
- De studenten worden voortdurend gestimuleerd tot redeneren, kritisch reflecteren en creatief oplossingen en oefeningen te bedenken.
- Gedurende heel de cursus wordt intensief gebruik gemaakt van de digitale leeromgeving. Hier vindt de student voorbeelden, transparanten, schemata, audiovisueel materiaal, oefeningen, discussieborden, ...

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

schriftelijk examen (90% van de punten)
permanente evaluatie aan de hand van oefeningen en opdracht (10% van de punten)

2e examenperiode (juni)

Schriftelijk examen (95% van de punten).
Permanente evaluatie aan de hand van oefeningen en opdracht (5% van de punten).
Voor de berekening van het eindtotaal worden de scores van de eerste en tweede examenperiode elk voor 50% in rekening gebracht.

3e examenperiode (september)

Schriftelijk examen.

Examencontract

Schriftelijk examen. Deze studenten nemen vooraf contact op met de coördinator.

Begeleiding

- De studenten kunnen voor, tijdens en na de colleges vragen stellen
- Permanent overleg met medestudenten en docenten is mogelijk via de digitale leeromgeving

Communicatie

Code: LA1oComm
 Groep: Kernvakken
 Studiepunten: 4
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 1 + 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Coördinator: Ceuppens Piet

Docenten: Ceuppens Piet, Coppens Hilde, Huyskens Caroline, Janssen Vicky, Smits Ilse, Van Oevelen Anke

Specialisatiegraad

Inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Communicatie

Inhoud

- Algemene theoretische introductie rond spraak en communicatie: definitie van communicatie, vormen en niveau's van communicatie, beïnvloedende factoren, ...
- Individueel in kaart brengen en bespreken van de werkpunten rond mondelinge en schriftelijke communicatie
- Opstellen van een te volgen traject/handelsplan (overleg student/docent)
- Individuele begeleidingssessies i.v.m. stem, articulatie, prosodie, communicatieve vaardigheden:
 - verscherpen van het auditief, visueel, en kinesthetisch waarnemingsvermogen door observatie van vaardigheden
 - analyseren en identificeren van het spreek- en communicatiegedrag bij anderen en bij zichzelf
 - bijschaven en wegwerken van de tekortkomingen op de verschillende vlakken van spraak en communicatie
 - Inoefenen van correcte en foutieve spraakmodellen met het oog op een diepere automatisatie en flexibiliteit.
 - Inoefenen van communicatiestijlen en gesprekstechnieken

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
3. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven over het gebruik en de functie van stem, spraak, taal en gehoor bij spreekberoepen. (Niveau: weten)
2. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: toepassen)
3. Behandeling - Planning - De student kan over het behandelplan rapporteren en overleggen met de verwijzer. (Niveau: toepassen)
4. Behandeling - Planning - De student kan het behandelplan overleggen met de hulpvrager en omgeving. (Niveau: toepassen)
5. Behandeling - Behandeling - De student kan de juiste methoden en hulpmiddelen kiezen en op systematische wijze toepassen om de stoornis op logopedisch gebied te kunnen beïnvloeden. (Niveau: toepassen)
6. Behandeling - Behandeling - De student kan de verwijzer en het behandelteam informeren omtrent het verloop van de behandeling. (Niveau: toepassen)
7. Behandeling - Behandeling - De student kan het behandelplan tijdens de uitvoeringsfase bijstellen indien nodig. (Niveau: toepassen)
8. Behandeling - Behandeling - De student kan de doelstellingen, het verloop en het resultaat van de behandeling registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen)
9. Behandeling - Evaluatie - De student kan het effect van de behandeling evalueren. (Niveau: toepassen)

Toelichting

Beperking: de hierboven gestelde beroepsspecifieke competenties i.v.m. planning, behandeling en evaluatie hebben enkel

betrekking op het toepassen op de eigen communicatieve vaardigheden van de student.

Vereiste voorkennis

Competenties

Op basis van een adviesproef **voor** de aanvang van het academiejaar wordt aan de individuele student meegedeeld of hij/zij over voldoende basiscompetenties beschikt inzake stem en spraak om aan dit opleidingsonderdeel met succes deel te nemen. Dit advies is niet bindend, het is louter adviserend.

Leermiddelen

Type

- handboek
- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www
- Andere: spiegel

Verplichte leermiddelen

- Huybrechts, G (1999). *Articulatie in de praktijk: consonanten*. Leuven/Amersfoort: Acco
- Huybrechts, G (1999). *Articulatie in de praktijk: vocalen en diftongen*. Leuven/Amersfoort: Acco
- Manders, E. (2007). *Communicatie: communicatieve vaardigheden*. Onuitgegeven cursus
- Timmermans, B. (2004). *Klink Klaar: een uitspraak- en intonatiegids voor het Nederlands*. Leuven: Davidsfonds

Aanbevolen leermiddelen

- Eldar, A.M. (1997). *Spreken en zingen*. (44ste dr. Herz. en bijgew. door Franken, M.C., Koolijman, P.G.C). AssenVan Gorcum
- Van Meer, K. en Van Neijenhof, J. (2000). *Elementaire sociale vaardigheden*. Diegem: Kluwer

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- begeleide zelfstudie
- Andere: individuele begeleidingssessies en portfolio

Omschrijving

Naast enkele theoretische groepscolleges en enkele oefenpractica zal de student sterk individueel moeten werken. Hij wordt hierin begeleid door een peter/meter (student uit Bachelor3) en een mentor. In overleg met de peter/meter en de mentor wordt een handlingsplan uitgezet. De student werkt zelf binnen dit handlingsplan en brengt hierover verslag uit bij de peter/meter en mentor. De vorderingen en nieuwe initiatieven van de student worden door de student bijgehouden in een portfolio.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- mondeling examen

1e examenperiode (januari)

Mondelinge proef ter evaluatie van de ingeoefende vaardigheden

2e examenperiode (juni)

Mondelinge proef ter evaluatie van de ingeoefende vaardigheden, aangevuld met een schriftelijk examen rond theorie communicatie en een spellingsproef .

Puntenweging binnen dit opleidingsonderdeel:
Theorie: 1/5 van de punten
Vaardigheden: 4/5 van de punten

3e examenperiode (september)

Mondelinge proef ter evaluatie van de ingeefende vaardigheden, aangevuld met een schriftelijk examen rond theorie communicatie en een spellingsproef.

Puntenweging binnen dit opleidingsonderdeel:

Theorie: 1/5 van de punten

Vaardigheden: 4/5 van de punten

Examencontract

Mondelinge proef ter evaluatie van de ingeefende vaardigheden, aangevuld met een schriftelijk examen rond theorie communicatie en een spellingsproef .

Puntenweging binnen dit opleidingsonderdeel:

Theorie: 1/5 van de punten

Vaardigheden: 4/5 van de punten

Begeleiding

Naast de voorziene individuele begeleiding op de hogeschool kan aanvullende begeleiding geadviseerd worden (intra of extra muros)

Taalwetenschappen

Code: LA1oTaalwet
Groep: Hulpwetenschappen
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Cornette Catherine, Elen Rik
Coördinator: Elen Rik

Specialisatiegraad

Inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Taalwetenschappen

Inhoud

De overtuiging dat de vraag ' wat is taal ? ' niet éénduidig beantwoord kan worden, vormt het uitgangspunt voor de colleges. De kenmerken van menselijke natuurlijke taal worden besproken, alsook enkele taalmodellen. Vervolgens wordt ingegaan op verschillende studiedomeinen binnen de linguïstiek (socio-, neuro- en psycholinguïstiek). Daarna volgt de bespreking van de fonetiek. Het accent ligt hierbij op het articulatorisch standpunt.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke voorkennis vereist.

Leermiddelen

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving

Verplichte leermiddelen

Elen, R. (2005). *Inleiding taalwetenschappen*. Onuitgegeven cursus.
Elen, R. (2005). *Fonetiek*. Onuitgegeven cursus.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- Andere: monitoraat

Omschrijving

Oefenpracticum voor fonetisch schrift.
Middels drie monitoraatsessies wordt ingegaan op specifieke vragen van de studenten.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

schriftelijk examen

2e examenperiode (juni)

geen examen

3e examenperiode (september)

schriftelijk examen

Examencontract

schriftelijk examen

Begeleiding

- mogelijkheid tot stellen van vragen tijdens, voor en na de colleges.
- oefeningen
- monitoraat

Algemene psychologie

Code: LA1oAlgPsy
Groep: Hulpwetenschappen
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Van Vaerenbergh Griet
Coördinator: Van Vaerenbergh Griet

Specialisatiegraad

Inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Algemene psychologie

Inhoud

In het eerste hoofdstuk wordt de psychologie als wetenschap gesitueerd. De term wordt gedefinieerd en er wordt kort op de geschiedenis van de psychologie ingegaan. Daarnaast wordt de wetenschappelijke psychologie ook geplaatst naast mensenkennis en pseudo-wetenschappen zoals parapsychologie.

Een overzicht van het vakgebied wordt gegeven in hoofdstuk 2. Nadat enkele mogelijke indelingen worden gesuggereerd, wordt geadviseerd voor een indeling in de vijf basisdisciplines: methodenleer, functieleer, persoonlijkheidsleer, ontwikkelingsleer en sociale psychologie. Van iedere basisdiscipline worden twee specialismen als voorbeeld opgenomen.

In hoofdstuk 3 komen de onderzoeksmethoden in de psychologie aan bod. Naast beschrijvend (observatie, vragenlijst, interview) en relationeel onderzoek ligt de nadruk op de beschrijving van experimenteel onderzoek.

De eerste 3 hoofdstukken vormen een inleiding tot het vakgebied en geven een antwoord op de vraag: "wat is psychologie?". In de volgende hoofdstukken komen de klassieke thema's van de functieleer aan bod.

Hoofdstuk 4 handelt over de waarneming. Na een korte bespreking van het visuele systeem worden de data-gestuurde en conceptueel gestuurde waarneming besproken. Drie argumenten voor deze laatste benadering worden gegeven: perceptuele constanten, illusies en de organisatie van de waarneming. Beide benaderingen worden ook toegepast op het gebied van de meting van de waarnemingsdrempels en signaaldetectie.

Het geheugen komt aan bod in hoofdstuk 5. De structuur en de werking van het menselijke geheugen wordt besproken vanuit een informatieverwerkende benadering. Qua structuur wordt ingegaan op de mogelijke componenten van het menselijk geheugen en de representatie van informatie. Voor wat betreft de werking van het geheugen worden enkele processen besproken zoals vergeten, ophalen van informatie en aandacht.

In hoofdstuk 6 komen de klassieke en operante conditionering, samen met hun uitgebreide begrippenarsenaal, aan bod. Zowel de proefopstelling als resultaten als praktische toepassingen worden besproken. In het bijzonder wordt kort ingegaan op de leerpsychologische fundering van de gedragstherapie.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke voorkennis vereist.

Leermiddelen

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Verplichte leermiddelen

Schouppe, H. (2006). Algemene psychologie. Een inleiding in de functieleer. Assen: VanGorcum, 228 blz, ISBN 90 232 213 0, €24,50.

Slides.

Eigen nota's van in het hoorcollege.

Werkvormen**Types**

- hoorcollege

Omschrijving

De leerstof wordt in hoorcolleges gegeven. Via vragen en kleine opdrachten wordt toch gestreefd naar enige interactiviteit tussen docent en student.

Evaluatie**Types**

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Het examen zal bestaan uit een aantal meerkeuzevragen en een aantal open vragen. Tijdens het college wordt hierrond meer gedetailleerd info verstrekt. De vragen peilen zowel naar kennis als naar inzicht.

3e examenperiode (september)

Het examen zal bestaan uit een aantal meerkeuzevragen en een aantal open vragen. De vragen peilen zowel naar kennis als naar inzicht.

Examencontract

Het examen zal bestaan uit een aantal meerkeuzevragen en een aantal open vragen. De vragen peilen zowel naar kennis als naar inzicht.

Begeleiding

Studenten kunnen na het hoorcollege en erbuiten (op afspraak, mondeling of via mail) met vragen en bedenkingen terecht bij de lector. Er wordt geen apart monitoraat voorzien voor dit opleidingsonderdeel maar in de laatste les komt de structuur van het examen wel aan bod.

Psychomotoriek

Code: LA1oPsychom

Groep: Hulpwetenschappen

Studiepunten: 3

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 1

Semester: 1

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Janssen Vicky, Simons Johan, Smits Ilse

Coördinator: Smits Ilse

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Psychomotoriek

Inhoud

THEORIE:

- Inleiding.
- Deel 1: Normale motorische ontwikkeling.
 - Hoofdstuk 1: De term ontwikkeling.
 - Hoofdstuk 2: De visies op ontwikkeling, theoretische en praktische implicaties.
 - Hoofdstuk 3: De motorische ontwikkeling gedurende de eerste levensjaren.
 - Hoofdstuk 4: De basismotorische vaardigheden.
 - Toepassing op Deel 1: Observatie van de normale motorische ontwikkeling (eventueel gekoppeld aan andere observaties van Taal, Spraak).
- Deel 2: De psychomotorische diagnostiek.
 - Hoofdstuk 1: De psychomotorische diagnostiek bij kinderen.
 - Motorisch domein.
 - De motorische ontwikkeling.
 - De coördinatie.
 - De lateralisatie.
 - De handvaardigheid.
 - Het schrijven.
 - Het lichaamsschema.
 - De ruimtelijke oriëntatie.
 - Motorisch cognitief domein.
 - Visuele waarneming.
 - Auditieve waarneming.
 - Sociaal-affectief domein.
 - Toepassing: Afname en interpretatie van een test voor visuele waarneming.
- Deel 3: Therapeutische doelstellingen.
 - Hoofdstuk 1: Situering van de problematiek.
 - Hoofdstuk 2: Doelstellingen bij kinderen.
- Deel 4: Psychomotorische opvoeding en psychomotorische therapie.
 - Hoofdstuk 1: Technieken van PM-opvoeding en -therapie.
 - Hoofdstuk 2: Psychomotorische opvoeding.
 - Hoofdstuk 3: De bewegingspedagogiek volgens Sherborne.

- Hoofdstuk 4: Psychomotorische therapie.
- Hoofdstuk 5: Houding van de therapeut.
- Hoofdstuk 6: Evidence based psychomotorische diagnostiek en therapie.

OEFENINGEN:

- Observatie van de (fijne)motoriek, meer in het bijzonder ook de schrijfhouding, schrijfbeweging en pengreep
- Opstellen van een observatieverslag
- Testafname van de visuele waarneming
- Opstellen van een testverslag
- Opstellen van een therapie(plan) op basis van een testverslag en observatieverslag

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Diagnostiek - Analyse van de verwijzing - De student kan de verwijzing van de behandelende arts, tandarts of andere verwijzende instanties analyseren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
2. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante gegevens van andere hulpverleners omtrent de hulpvrager verzamelen. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan het onderzoeksinstrumentarium i.v.m. de stem, de spraak, de taal, het gehoor en de orale functies hanteren, teneinde gegevens te verzamelen die relevant zijn voor de voorwaarden, het gedrag en de stoornissen omtrent communicatie en oraal functioneren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Behandeling - Analyse van behandelingsmogelijkheden - De student kan overwegen welke logopedische methoden en hulpmiddelen toegepast kunnen worden. (Niveau: inzien)
6. Behandeling - Planning - De student kan het hoofddoel en de subdoelstellingen van de behandeling bepalen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
7. Behandeling - Behandeling - De student kan de juiste methoden en hulpmiddelen kiezen en op systematische wijze toepassen om de stoornis op logopedisch gebied te kunnen beïnvloeden. (Niveau: weten)

Toelichting

De vermelde beroepsspecifieke competenties hebben betrekking op '**psychomotoriek**'. Het opleidingsonderdeel heeft vnl als doel de student kennis en inzicht te laten verwerven in de ontwikkeling van de motoriek en psychomotoriek, de fenomenologie van de afwijkende motoriek. Dit is de basis om te kunnen overgaan naar een verantwoorde diagnostiek en behandeling. Hierop wordt de student hoofdzakelijk geëvalueerd. De aangeduide competenties zijn een eerste stap op vlak diagnostiek en beginnende integratie van de kennis van de psychomotoriek in de logopedische therapie (vooral naar schrijfmotoriek en visuele waarneming toe).

Vereiste voorkennis

Competenties

geen voorkennis vereist

Leermiddelen

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving

Verplichte leermiddelen

Simons, J. (2006). *Introductie tot de psychomotoriek*. Leuven: Garant.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- practicum
- Andere: individuele opdrachten

Omschrijving

Uitgaande van het studiemateriaal zal gepoogd worden een zo levendig mogelijke interactie met de studenten op te bouwen. De theoretische lessen zullen gedocumenteerd worden aan de hand van video's en demonstraties. Toepassingen gebeuren via werkcolleges met voorbereiding en inoefening van de opdrachten.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

- Schriftelijk examen voor de theorie (Handboek J. Simons)
- 2 opdrachten in te leveren op de aangegeven datum voor de 4 lessen van de praktische oefeningen (I. Smits en V. Janssen)

De twee opdrachten vormen een essentieel onderdeel van het examen. Indien 1 van deze twee opdrachten niet op het afgesproken moment (zie Toledo) ingediend werd krijgt de student geen punten voor het volledige opleidingsonderdeel. De punten van het examen theorie vervallen dan eveneens. (artikel 12 en 14 van het examenreglement)

3e examenperiode (september)

- Schriftelijk examen voor de theorie (Handboek J. Simons)
- 2 opdrachten in te leveren op het schriftelijk examen voor de 4 lessen van de praktische oefeningen (I. Smits en V. Janssen).

Inhoudelijke toelichting van de twee opdrachten worden gegeven via Toledo.

De twee opdrachten vormen een essentieel onderdeel van het examen. Indien 1 van deze twee opdrachten niet op het examen afgegeven werd krijgt de student geen punten voor het volledige opleidingsonderdeel. De punten van het examen theorie vervallen dan eveneens. (artikel 12 en 14 van het examenreglement)

Examencontract

Voor studenten die een examencontract hebben afgesloten:

- Schriftelijk examen voor de theorie (Handboek J. Simons)
 - 2 opdrachten in te leveren op de dag van het examen dit omvat twee praktische toepassingen (I. Smits en V. Janssen)
- De twee opdrachten vormen een essentieel onderdeel van het examen. Indien 1 van deze twee opdrachten niet op het examen ingediend werd krijgt de student geen punten voor het volledige opleidingsonderdeel. De punten van het examen theorie vervallen dan eveneens. (artikel 12 en 14 van het examenreglement)

Begeleiding

- De mogelijkheid tot het stellen van vragen, dit zowel voor, tijdens als na de contacturen. Na elk hoofdstuk formuleren de studenten zelf vragen bij dit deel en worden ze exemplarisch ook beantwoord. De laatste les zal gebruikt worden als vragenles. De docent is telefonisch of per fax bereikbaar op zijn thuisadres.
- Tijdens de oefensessies worden de opdrachten en vragen besproken. Individuele bespreking van de opdrachten is mogelijk op vraag van de student.

Algemene anatomie en fysiologie met specifieke aandacht voor spraak-, stem- en gehoororganen

Code: LA1oAlAnFysSSG
 Groep: Hulpwetenschappen
 Studiepunten: 5
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 1 + 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Ryzenberg Czajkowski Sabine
 Coördinator: Ryzenberg Czajkowski Sabine

Specialisatiegraad

Inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Algemene anatomie en fysiologie met specifieke aandacht voor spraak-, stem- en gehoororganen

Inhoud

Anatomie en fysiologie van de spraak-, stem- en gehoororganen

Vanuit een functioneel standpunt wordt de anatomie van de stem-, spraak- en gehoororganen belicht. De fysiologie van het strottenhoofd en de resonantieruimten worden beschreven waarbij zowel aandacht wordt besteed aan de fonatorische rol als aan de primaire functies. De functies van het oor worden ontleed.

De cursus is als volgt onderverdeeld

- Functionele anatomie van de larynx.
- Functionele anatomie van de resonantieruimten.
- Functionele anatomie van het oor.
- Fysiologie van de larynx.
- Fysiologie van de resonantieruimten.
- Fysiologie van het oor.

Algemene anatomie en fysiologie

- Beenderstelsel, spierstelsel
- Spijsverteringsstelsel.
- Ademhalingsstelsel.
- Uitscheidingsstelsel.
- Hormoonstelsel.
- Bloedvaatstelsel en lymfatisch systeem.
- Zintuigen.
- Huid, geslachtsorganen.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.

Toelichting

In het eerste jaar wordt een eerste aanzet gegeven tot deze competenties.

Leermiddelen

Type

- handboek
- cursus

Verplichte leermiddelen

Algemene anatomie en fysiologie

- KIRCHMANN, L.L., GESKES, G.G., en DE GROOT, R.P. (eds.) (s.d.). *Anatomie en fysiologie van de mens*. De Tijdstroom: Lochem.

Anatomie en fysiologie van de spraak-, stem- en gehoororganen

- CZAJKOWSKI, S., *Anatomie en fysiologie van de spraak-, stem- en gehoororganen*. Lessius Hogeschool, onuitgegeven cursus.

Aanbevolen leermiddelen

Aanbevolen

- Putz R., en Pabst, R. (eds.) (1994). *Sobotta: atlas van de menselijke anatomie. Deel 1 en 2*. Bohn Stafleu Van Loghum: Houten.
- Warawick, R., en Williams, p. (s.d.). *Gray's anatomy*. London: Langman.

Werkvormen

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Anatomie en fysiologie van de spraak-, stem- en gehoororganen:
Schriftelijk examen
1/2 van de punten

2e examenperiode (juni)

Algemene anatomie en fysiologie:
Schriftelijk examen
1/2 van de punten

3e examenperiode (september)

Schriftelijk examen.

Examencontract

Schriftelijk examen.

Begeleiding

Ter beschikking stellen van materiaal (illustraties en anatomische modellen) ter ondersteuning van de theoretische leerstof.
De studenten kunnen voor, tijdens en na de les vragen stellen.

Neurologie

Code: 1LAoNeuro
 Groep: Hulpwetenschappen
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Goeman Johan
 Coördinator: Goeman Johan

Specialisatiegraad

Inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Neurologie

Inhoud

- Microscopische anatomie van het zenuwstelsel en bespreking van enkele fysiologische principes.
- Anatomie van het centraal zenuwstelsel en bespreking van een aantal belangrijke kenmerken van het perifere zenuwstelsel.
- Semiologie van de neurologische symptomen.
- Onderzoekstechnieken.
- Neurologische aandoeningen:
 - Cerebrovasculaire aandoeningen.
 - Cerebellaire aandoeningen.
 - Hersenstamsyndromen.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
2. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.

Specifieke competenties

1. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichting geven aan hulpvragers en hun omgeving over vraagstellingen ten aanzien van ontstaan en instandhoudende factoren van stoornissen op logopedisch gebied en mogelijkheden tot behandeling. (Niveau: toepassen)
2. Advies en informatieverstrekking - Voorlichting - De student kan voorlichtingsmateriaal ontwikkelen voor specifieke doelgroepen. (Niveau: toepassen)
3. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: weten)
4. Advies en informatieverstrekking - Advies en doorverwijzing - De student kan personen doorverwijzen naar een arts of andere hulpverlener. (Niveau: weten)
5. Diagnostiek - Analyse van de verwijzing - De student kan de verwijzing van de behandelende arts, tandarts of andere verwijzende instanties analyseren. (Niveau: weten)
6. Diagnostiek - Analyse van de verwijzing - De student kan contact opnemen met de verwijzer bij onduidelijke en/of onvolledige vraagstelling naar logopedische behandeling en/of onderzoek. (Niveau: weten)
7. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens ten behoeve van de in te stellen behandeling verzamelen. (Niveau: weten)
8. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante gegevens van andere hulpverleners omtrent de hulpvragers verzamelen. (Niveau: weten)
9. Diagnostiek - Anamnese - De student kan relevante anamnesegegevens schriftelijk registreren. (Niveau: weten)
10. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen)
11. Diagnostiek - Onderzoek - De student kan de verzamelde gegevens registreren en rapporteren. (Niveau: toepassen)

Toelichting

In de cursus van het eerste jaar wordt een eerste aanzet gegeven tot deze competenties. Kennis en inzicht verwerven met betrekking tot de anatomie van het centraal zenuwstelsel en de perifere zenuwen, met referentie naar functie en mogelijke relevantie in de kliniek. De link leren leggen tussen anatomie en ziektebeelden.

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke voorkennis vereist.

Leermiddelen

Type

- cursus
- Andere: CDrom Menselijke Anatomie (Sobotta) in de bibliotheek

Verplichte leermiddelen

Goeman, J. (s.d.). *Neuroanatomie. Onderzoekstechnieken in de neurologie en neurologische aandoeningen*. Onuitgegeven cursus.

Aanbevolen leermiddelen

CD Rom Human Anatomy (Sobotta), te bekijken in bibliotheek. Wordt sterk aanbevolen om een voldoende ruimtelijk inzicht in de anatomie van het zenuwstelsel te verkrijgen. Tijdens de colleges worden interessante websites vermeld.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- Andere: Assignments

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

2e examenperiode (juni)

Schriftelijk examen. Een aantal vragen over zowel anatomie, neurologische onderzoeksmethoden en neurologische aandoeningen.

3e examenperiode (september)

Schriftelijk examen onder dezelfde vorm als in de tweede examenperiode.

Examencontract

Dezelfde evaluatie.

Begeleiding

De studenten kunnen voor, tijdens en na de les vragen stellen. Assignments worden in de volgende les besproken.

Fysica

Code: LA1oFysica
 Groep: Hulpwetenschappen
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 1 + 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Vernimmen Guilain
 Coördinator: Vernimmen Guilain

Specialisatiegraad

Inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Fysica

Inhoud

Fundamenten

- *Druk*: druk in een gas, normale luchtdruk, drukverschil over een membraan, gaswetten.
- *Energie*: arbeid, potentiële energie, kinetische energie, energieomzettingen, behoud van energie, vermogen, intensiteit.
- *Trillingen*: periodieke bewegingen, uitwijkingsfunctie, harmonische trillingen, frequentie, pulsatie, periode, amplitude, fase, ongedempte en gedempte trillingen, vrije en gedwongen trillingen, eigenfrequentie, resonantie, samenstellen van trillingen.
- *Golven*: lopende golven, golfsnelheid, golflengte, transversale en longitudinale golven, ongedempte en gedempte golven, vlakke en sferische golven, terugkaatsing van lopende golven, staande golven, resonantie, breking, buiging, interferentie.
- *Stroming van fluïda*: laminaire en turbulente stroming, Bernoulli-effect.
- *Impedantie*: energieresonantie, mechanische en akoestische impedantie, voortplanting door verschillende media.

Geluid

- *Kenmerken*: geluidsbron, geluidsdruk, geluidssnelheid, geluidsintensiteit, verband tussen geluidsdruk en geluidsintensiteit, meerdere geluidsbronnen, drukamplitude, reverberatietijd.
- *Luidheid*: decibel, verschillende decibelschalen, foon en soon.
- *Toonhoogte en klank*: toonhoogte en frequentie, octaaf, toonhoogteschaal, meerdere simultane tonen, virtuele toonhoogte, meerdere opeenvolgende tonen, frequentiediscriminatie, wet van Weber-Fechner.
- *Klank*: muziek en lawaai, toon en klank, grondtoon en boventonen, spectrum van een klank.
- *Signalen*: periodiek en niet-periodiek, signaalvorm, ruis, transiënten.
- *Systemen*: tijdsinvariante en tijdsvariante, lineaire en niet-lineaire.
- *Filters*: soorten filters, bandbreedte, invloed van filters op het spectrum.
- *Ruis*: spectrale dichtheid, soorten ruis, signaal-ruisverhouding.
- *Synthese*: samenstelling van harmonische geluidsgolven, invloed op de golfvorm, willekeurige geluidsgolven.
- *Analyse*: Fourieranalyse, analyse door banddoorlaatfilters, spectrogram, tijdsresolutie en frequentieresolutie.
- *Digitale signaalverwerking*: bemonstering, Nyquisttheorema, aliasing, kwantificering.

Gehoor

- *Anatomie van het gehoororgaan*: buiten-, midden- en binnenoer.
- *Werking van het gehoororgaan*: buiten-, midden- en binnenoer.
- *Maskering*: simultane maskering (door ruis en zuivere tonen), niet-simultane maskering, auditieve vermoeidheid.
- *Kritieke banden*: kritieke band, kritieke bandbreedte, frequentiediscriminatie, luidheid.

Spraak

- *Communicatie*: van idee naar spraak, spraakcirkel, terugkoppelmechanisme.
- *Anatomie van de spraakorganen*: longen, stembanden en stemkanaal.
- *Werking van de spraakorganen*: longen, stembandtrilling, jitter en shimmer, resonantieruimten, formanten.
- *Articulatie*: model van het stemkanaal, klinkerdriehoek, formantverschuivingen.
- *Algemene karakteristieken van het spraaksignaal*: gemiddelde toonhoogte, gemiddelde spectrale inhoud, klinkers, medeklinkers, gecombineerde klanken, model van de spraakproductie.

In het eerste semester wordt vooral aandacht besteed aan de fundamentele van geluidsproductie en geluidsoverdracht, om af te sluiten met de normale werking van gehoor en stem. Tijdens het tweede semester gaan we dieper in op de fysica van gehoor en stem, met hun afwijkingen.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
3. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.

Toelichting

- De denk- en redeneervaardigheid is beperkt tot het beredeneren van problemen en het verklaren en voorspellen van fenomenen binnen het opleidingsonderdeel.
- Het kritisch reflecteren beperkt zich tot een kritische houding tegenover verklaringen van verschijnselen binnen het opleidingsonderdeel en de interpretatie van (meet)resultaten.
- Het teamgericht kunnen werken is beperkt tot het kunnen samenwerken met medestudenten aan problemen gesteld binnen dit opleidingsonderdeel.
- *Kennis en inzicht*: Verklaring van fysische achtergronden van geluid, eigenschappen van geluid, waarneming van geluid en productie van spraak. Deze basiskennis laat toe om later in de praktijk problemen in verband met spraak en gehoor op een kritische manier te bekijken.
- *Vaardigheden*: Interpretatie van de aflezing van decibelmeters en audiometers. Analyseren en interpreteren van spectra en spectrogrammen van de menselijke stem.
- *Attitudes*: Nauwkeurigheid en kritische ingesteldheid.

Vereiste voorkennis

Competenties

De studenten moeten kennis en inzicht hebben in de basisbegrippen van de fysica: meten (grootheden, eenheden, dimensies), bewegingsleer (positie, tijd, snelheid, versnelling) en krachtenleer (beginselen van Newton, samenstellen van krachten, eigenschappen van speciale krachten, mechanische werktuigen). Bovendien moeten ze op wiskundig vlak kunnen rekenen met machten en logaritmes.

Al deze items worden aangeboden in de instapmodule.

Leermiddelen

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Verplichte leermiddelen

Vernimmen, G. (2007). *Fysica*. Onuitgegeven cursus. Lessius Hogeschool.

Aanbevolen leermiddelen

- Op Toledo vinden de studenten de presentaties van de hoorcolleges, oefeningen (gevolgd door oplossingen), voorbeeldgeluiden en links naar interessante webstekken.
- Fyslets, simulaties, cursussen, oefenmateriaal en extra informatie zijn te vinden op het www.

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- practicum

Omschrijving

- Tijdens de hoorcolleges, die interactief verlopen, worden ook mechanische demonstraties en geluidsdemonstraties gegeven. Daarnaast worden bepaalde internetpagina's geconsulteerd als illustratie- of als oefenmateriaal.
- Op de discussieseminaries worden denkvragen en rekenvraagstukken besproken.
- Specifieke vaardigheden, zoals het werken met decibelmeters en audiometers, evenals het analyseren en interpreteren van spectra en spectrogrammen, worden ingeoeft tijdens de oefenpractica.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

- mondeling examen
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

- Permanente evaluatie aan de hand van oefeningen en opdrachten tijdens oefenpractica (10% van de punten van de examenperiode)
 - Schriftelijk examen (open boek) bestaande uit meerkeuzevragen (90% van de punten van de examenperiode). De doelstellingen worden getoetst aan de hand van denkvragen en oefeningen.
- Het gewicht van dit examen in relatie tot het totaal aantal studiepunten voor dit opleidingsonderdeel bedraagt 40%.

2e examenperiode (juni)

- Permanente evaluatie aan de hand van oefeningen en opdrachten tijdens oefenpractica (10% van de punten van deze examenperiode)
 - Mondeling examen (open boek) met schriftelijke voorbereiding (90% van de punten van deze examenperiode). De doelstellingen worden getoetst aan de hand van een denkvraag, een rekenvraagstuk en de bespreking van een spectrum of spectrogram.
- Het gewicht van dit examen in relatie tot het totaal aantal studiepunten voor dit opleidingsonderdeel bedraagt 60%.

3e examenperiode (september)

Mondeling examen (open boek) met schriftelijke voorbereiding. De doelstellingen worden getoetst aan de hand van een denkvraag, een rekenvraagstuk en de bespreking van een spectrum of spectrogram.

Examencontract

Mondeling examen (open boek) met schriftelijke voorbereiding. De doelstellingen worden getoetst aan de hand van een denkvraag, een rekenvraagstuk en de bespreking van een spectrum of een spectrogram. De betreffende studenten dienen vooraf contact op te nemen met de docent.

Begeleiding

- De studenten kunnen voor, tijdens en na de colleges vragen stellen. Ook kunnen studenten, na afspraak, op individuele basis vragen stellen.
- Tijdens de discussieseminaries en oefenpractica kunnen studenten op een meer geïndividualiseerde basis problemen bespreken.
- Via de leeromgeving worden op regelmatige tijdstippen oefeningen aangeboden om het leerproces te stimuleren en te evalueren. Feedback over de oefeningen wordt gegeven tijdens de hoorcolleges en discussieseminaries.
- Tijdens de hoorcolleges en op de leeromgeving worden links aangegeven naar webstekken voor extra informatie.
- Op de leeromgeving zijn voorbeeldgeluiden met uitleg te vinden, zodat de student daarmee zelf aan de slag kan.

Wetenschappelijk handelen

Code: LA1oWetHand
 Groep: Hulpwetenschappen
 Studiepunten: 6
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Cornette Catherine, Elen Rik, Valkeneers Guido
 Coördinator: Cornette Catherine

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Wetenschappelijk handelen

Inhoud

De student leert de verschillende stappen van de wetenschappelijke onderzoeksmethodiek kennen. Dit impliceert :

- Het inzien van het belang van wetenschappelijk onderzoek in de logopedie en audiologie.
- Het kennen van verschillende soorten wetenschappelijk onderzoek.
- De formulering van onderzoeksvragen (c.q. hypothesen).
- Het beoordelen van onderzoeksinstrumenten op basis van de psychometrische kenmerken.
- Het toepassen van elementen uit de beschrijvende statistiek en van het correlatievraagstuk.
- Het verzamelen en ordenen van gegevens.
- Het interpreteren van gegevens.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen.
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
5. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.

Specifieke competenties

1. Research - Signalering - De student kan theoretische en praktische onderwerpen binnen het logopedische vakgebied, die in aanmerking komen voor nader onderzoek signaleren. (Niveau: inzien)
2. Research - Uitvoering - De student kan zelfstandig of in samenwerking met andere logopedisten onderzoek uitvoeren in het logopedische vakgebied. (Niveau: toepassen)
3. Research - Uitvoering - De student kan participeren in multidisciplinair onderzoek waar logopedische aspecten deel van uitmaken. (Niveau: inzien)
4. Research - Uitvoering - De student kan bijdragen leveren aan onderzoek gericht op wetenschappelijke kennisontwikkeling t.b.v. gezondheidszorg, welzijnszorg, onderwijs en bedrijfsleven. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Research - Uitvoering - De student kan onderzoeksresultaten presenteren d.m.v. publicaties in vaktijdschriften, deelname aan symposia, e.d. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Research - Evaluatie - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: inzien)
7. Research - Evaluatie - De student kan eigen onderzoekswerk kritisch evalueren en bijsturen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Toelichting

De student leert de principes van het wetenschappelijk onderzoek kennen en begrijpen i.f.v. de oplossing van problemen in de mondelinge en de schriftelijke communicatie. Met behulp van oefeningen en opdrachten doorloopt hij zelf enkele stappen van het empirisch onderzoek en leert hij een kwaliteitsvolle redenering op te bouwen.

Vereiste voorkennis

Competenties

- Kennis en begrip van elementen uit de beschrijvende statistiek.
- Basisvaardigheden van MS Excel.

Leermiddelen

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving

Verplichte leermiddelen

- Elen, R. (2005). *Methodiek wetenschappelijk onderzoek in logopedie en audiologie* (2de dr.). Herentals: Vlaamse Vereniging voor Logopedisten.
- Peet, A.A.J. van, G.L.H. van den Wittenboer en J.J. Hox (2004) *Toegepaste statistiek. Beschrijvende Technieken*, 2e druk Groningen: Wolters Noordhoff
- Wittenboer, G. van den, A. van Peet (2003) *Toegepaste statistiek. Beschrijvende Technieken, Werkboek*. Groningen: Wolters Noordhoff

Aanbevolen leermiddelen

- De Vocht, A. (2005). *Basishandboek SPSS 13 voor Windows*. Utrecht: Bijleveld Press
- Drenth, P.J.D. (1977). *Inleiding in de testtheorie* (2de dr.). Deventer: Van Loghum Slaterus
- Moore, D.S. en McCabe, G.P. (1997). *Statistiek in de praktijk* (2de herz.dr.) Eindhoven: Academic Service

Werkvormen

Types

- hoorcollege

Omschrijving

In de hoorcolleges wordt de theoretische basis van de wetenschappelijke methodiek gelegd. Deze vormt dan ook de rode draad doorheen dit opleidingsonderdeel. Bovendien worden er oefeningen aangeboden waarin de principes van de statistiek kunnen worden ingeoefend.

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- mondeling examen

2e examenperiode (juni)

- Mondeling examen m.b.t. het onderdeel **Methodiek van het wetenschappelijk handelen** (dit omvat 67% van het totaalcijfer).
- Schriftelijk examen m.b.t. het onderdeel **Statistiek** (dit omvat 33% van het totaalcijfer).

3e examenperiode (september)

- Mondeling examen m.b.t. het onderdeel **Methodiek van het wetenschappelijk handelen** (dit omvat 67% van het totaalcijfer).
- Schriftelijk examen m.b.t. het onderdeel **Statistiek** (dit omvat 33% van het totaalcijfer).

Examencontract

Het examen verloopt deels schriftelijk (partim *statistiek*) en deels mondeling (partim *methodiek van het wetenschappelijk handelen*). De studenten dienen bij de aanvang van de collegereeks contact op te nemen met de docenten.

Begeleiding

De studenten kunnen zowel tijdens als na de colleges vragen stellen over de gegeven leerstof. Desgevallend kan een afspraak worden gemaakt voor verdere toelichting van moeilijkheden die zich voordoen bij de verwerking van de leerstof. Studenten kunnen extra oefeningen maken die niet expliciet in de colleges behandeld worden. Feedback over

deze oefeningen en over de in de colleges besproken opdrachten wordt gegeven middels de leeromgeving TOLEDO.

